

آبونه شرميل : شمار ايچون
سنه لکي (۴۰۰) اتي ايلني
(۲۲۵) ، ممالک اجنيه ايچون
سنه لکي (۴۵۰) ، آتي آيلني
(۲۵۰) غروشدور.

نسخه سي ۷۰۵ غروشدور .
سنه لکي ۵۲ عددور .

اداره خانه : باب عالي جاده سنده
رشيد افندي خاتمه

اخطارات
آبونه بدلي پشيندر .

مسلكه موافق آثار مع المنويه
قبول اولنور . درج ايدلن
يازير اطاده اولتماز .

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم

باش محرر
محمد ماکف

صاحب و مدير
اشرف اديب

اداره سي سبيليه ، ايرانيه
غروش کوندر ميليدور .

مکتوبلرک امضالري واضح
واوقوناقلي اولسي وآبونه
عمره نومروسي محتوي
بولونسي لازمدر

ممالک اجنيه ايچون آبونه
اولانلرک آدرسلرينک
مراسلرجه يازلسي رجا اولنور .

باره کوندرلدیکی زمان نهيه
دائر اولديني بيلديرلسي
رجا اولنور

آبچون اهدکم سبيل الرشاد

شماره ۱۳۳۰۵۵۱۵۴

مؤسسات دینی فی الفا، مؤسسات اہلبیرو

استانبولہ کلہرک برفاج قونفرانس ویرن سوربون دارالفنون پروفیسورلرندن موسیو بوفلہ نک استانبولہ یوکسک برفرانسز عرفان مؤسسہ سنک وجودہ کتیرنک اوزرہ اولدینی تبشیر ایلدیکنی، یوکا معارف وکالتک موافقت کوستردیکنی، حتی ایجاب ایدن محشم برناتک ده حکومتجه تخصیص اولونہ جغنی سولدیکنی غزتلر یازمقدہ در.

معارف وکالتی بونون مملکتده کی اسلام عرفان مؤسساتی سد والفا ایتدکدن صوکرہ شیمدی ده یوکسک برفرانسز عرفان مؤسسہ سی ایچون محشم برنای تخصیص ایدیور؟ دنیا ده هیچ بر معارف وکیل کورو له مشدرکہ کندی ملتک مؤسسات دینیہ سی سد ویند ایتسون، اون بیکارجہ طلبہ علومی سوراق اورتہ لرنده براقوبده اجنبی عرفان مؤسسہ لرینہ محشم بنار تخصیص ایتسون. معارف وکیل سابق برمدت دها اومقای اشغال ایتسیدی کیم بیلیر دها نلر پاہ جقدی!

مم مافیہ مایوس اولاملیدر. شخصلر قانیدر. ایشته بولہ برکون چکیلوب کیدرلر. یکی کان معارف وکیل ده اوتہ کنک طوتدینی بولی تعقیب ایدہ جکمش! اولہ ایسہ، چوق یکمز، اوده اونک حاقبتہ اوغرار. نہایت، ملتک آرزو واراده سی یرینہ کلہ جانشہ شہہ یوقدر.

امام و خطیب مکتبہ لر لغو ایدیلور

نیکده امام و خطیب مکتبہ کده لغو ایدیلدیکنی خبر آلدی. توحید تدریسندن مقصد نہ اولدینی تمامیلہ میدانہ چیقیور. بوتون مسئلہ، مؤسسات دینیہ نک سد والفا سی ایچ! معارف وکیل سابق بوتون تورکیہ ده کی یوزلرجه مدارس علمیہ یی الفا ایدرکن اولنرک یرلینہ امام و خطیب مکتبہ لر آچہ جغنی سویلیوردی. بش، اون برده کوز بویامہ قیلندن آچیلان بو ابتدائی مکتبہ لر ده شیمدی برر برر قاپاندیریلور. بزم آلدیغنز خبرلہ کورہ، تیرہ، اودہ مش، ادرنہ، نیکده امام و خطیب مکتبہ لر قاپاندی. دیکرلری ده قاپانہ یہ محکومدر. معارف وکالتی بازی خلک احتیاجات دینیہ سی تأمین ایدہ جک مدارس اسلامیہ نک خلق طرفندن کشادینہ ممانعت ایتسہ. استانبولہ دانس سالونلرینک کشادینہ ممانعتدن بحث اولونجہ حریت شخصیه قانونی ایلری سورویورلر. خلق دانس سالونی آچتی حق حائزده تدریسات دینیہ ده بولونہ جق مدرسلر کشاد ایتکدن ممنوعی؟ ده موقراسی ویا خلق اداره سی بولہ یی اولور؟

مہیزات مایہ سونری کینری می ظلی ایدیلور

«سبیل سورہل» اسمندہ برفرانسز آفریسی استانبولہ کلدی. بعض غزتلر قیامتی قوباردیلر. ملاقاتلر، تقدیرلر، التفاتلر ستونلری طولدوردی. سبیل سورہلک استانبولہ کلکی مناسبتیلہ فان غزتہ سی ده بر مقاله نشر ایتدی. «بویوک آرتیسنک استانبولہ کندی ذوق وھوسی ایچون دکل، بلکہ فرانسیہ خدمت ایچون کیتدیکنی» قید ایتدکدن صوکرہ دییورکہ:

«اورادہ مشمشع موقتیلر اونی بکلور. کنجلہ شن بر تورکیا اونی آلقیشلاہ جقدہ. استانبول اونی تقدیر وتبریک ایدہ جکدر. حرم حیاتی اورادہ سونمش وغرب مدینی وعاداتی بوسفور ساحلرندہ تجلی ایتشدہ. فرانسیزادیاتہ

ومدینتہ آشناء حریتہ قاروشمش قادیلر کتیہ سی حاضر بولونہ جقدہ. مادمازل سورہل، اسکی ویکی بوتون نووالتریمزی کوتورمکی اونوتما یور.

حقیقہ فرانسز آفریسی بورادہ اجنبی روحیلہ، اجنبی مدینیلہ قایناشمش، بوتون قیود وشعار دینیہ دن صییریلش حریت مطلقہ صاحبی بر قادین کتیہ سی بولدی. بونجہ سنہ لردن بری فرانسیزلرک بزی اجنیلشدیرمک ایچون صرف ایتدکاری امکلر، پارہ لر بوشنہ کیتہ مش اولدیغندن فرانسرلر افتخار ایدہ بیلرلر. لکن بوسفور ساحلرندہ اسلام حیاتک سوندیکندن، اولک یرینہ ضرب - یعنی خرستان - مدینیت وعاداتک تجلی ایتدیکندن طولای فوانسلرلر اوقدر سونمسونلر. اجنبی اشغالی طولایسیلہ بورادہ میدان آلان بو اجتماعی ضلالت وار تدا دلر چوق کچمکسزین نہایت بولہ جق، آرتیق سوندی کیتدی ظن ایدیلن شعار ملیہ اسکیندن دها قوتلی وصلابتلی جانلانہ جقدہ.

مشرعیت وغیر مشرعیت فرقہ لرک ازالہ سی

روسیدہ مکتبہ رده قادین وارکک مناسبات زوجہ سی حقندہ درسلر ویرلمکہ باشلامشدر. اہالی یہ محی تدایر احتیاطیلہ نک نہون عبارت اولدینی تعلیم ایدیلہ جکدر. بالکیز ازدواج مدنی قبول ایدلمشدر. ایکی طرف ده حال محتدہ اولدقلرینہ دائر شہادتنامہ ابراز ایدہ جکلر در. طلاق پک سادہ لشمش وایکی طرفک کچینہ مہ سی طلاقہ سبب اولہ رقی قبول ایدلمشدر. چوققلر آنا ایلہ بابادن هانکیسنک حال ووقی یرندہ ایسہ ارکا ویریلہ جکدر. قادین قوجہ سنک نامی محافظہ ایدہ جک وزوج یا زوجہ سنک نامی آلہ جق ویا ایکینسندن مرکب برنامہ مالک اولہ جقدہ. زوج قامت ایدیان محلی دیکشدر رسہ قادین اونکلہ برابر کیتمکہ مجبور دکدر. چوققلر آراسندہ مشروع وغیر مشروع فرقی یوقدر.

انکلترہ ده ایسہ قادیلر بعدما طیبہ مکتبہ وسنت ماری خستہ خانہ سنہ قبول ایدیلہ جکلر در.

مسلمانلرک معبرلری ده یقیلور

ہر ہانکی دیاردن مسلمان حکومتی چکیلدکدن صوکرہ آرتیق اورادہ مسلمانلرک مؤسسات دینیہ سی ده یاشامایہ جق برحلہ کلور. روم ایلینک بوکونی الیم وضعیتی بو حقیقتک اک بلیغ بر دلیدر. بالقانلرک خرستان حکومتلری مسلمانانہ قارشی اولان بی پایان خصومتلرینی فرصتدن بالاستفادہ بوکون موقع تطبیقہ قویورلر. یونانیلر پک چوق اسلام معبرلری یا یقیدلر، یا کلیسارلہ قلب ایلدیلر. شیمدی مبادلہ حستیلہ بوتون مسلمانلرک ہجرتی آرتیق اورادہ مسلمانانہ نک تمامیلہ افولی دیمکدر. برزمانلر روم ایلینک طاغلرندن، اووہ لرنندن، بوتون آفاقندن سالارہ یوکسہ ان اذان سسلری آرتیق صوصیور، اولنرک یرینہ خشین نافوس سسلری قائم اولور. نور اسلام یرینہ ظلمت کفر بوتون او کوزل دیاری قاپلا یور.

ایشته دون اورادہ ساکن اولان ملتک بوکون آنجی مزار طاشلری

قاجش . پولیسر امین افندی بی قره غوله سوق ایتمش . الحاصل اویله بر ذالت اولمش که بوتون بک اوغلنده چالقالامش طورمش .

ایشته بر قسم عصریلرک تجدد و عصریک نامنه کوسترداری معرفتله ا زوالی آناطولی خلقی ، سنه لجه بیک درلو مشقتله ، یوقسولقلره بر طاقم سفهانک حریت مطلقه لرینی تأمین ایچون می قاتلاندی ؟ مالی ، جانی ، اولادینی ، قوجه سنی ، والحاصل هر شیشی بر طاقیم از باب سفهانک کیفری ایچون می فدا ابتد ۹ بوکیدیشلر ای کیدیش دکدر . بونک صوکی فلاکتدر . برملتک شعائر اجتماعیه سی بو قدر استخفاف و استحقار ایدیلنر . ملتله آنجق فضیلت ایله ، میزات ملیه لرینی محافظه ایله بقا بولایلر . اساسات اجتماعیه سی صارصیلان ملتله ایچون اضمحلال غیر قابل اجتناب اولور . سفهای بو قدر باشی بوش بر اقامیلدر . حریت سیاسیة ناصیل بر طاقم قیودایله مقیدایسه حریت اجتماعیه یی ده بر طاقم قیوده تابع طوتمالیدر . قانونلریز اخلاق و آداب عمومیه نک محافظه سنی امر ایدیور . قانونک بو امرلرینی یرینه کتیرمک لازمدر . البته ، بو رذالتلر اخلاق و آداب عمومیه یه مخالف دکدر ، دینه منر . ملتیزک احراز ایتدی خارق العاده ظفرلرک الک مهم عاملی ، بنیان اجتماعیه سی رصانتدر . بر طاقم سفهانک بو بنیان مثنی ییقه سنه میدان ویرمه ملیدر . یازیقدر . بوسفاهت بر کره تعمیم ایتدکن صوکره آرتیق اوکنه کچیکله من اولور . هنوز موضعی ایکن بو آفتک چاره سنه باقالیدر .

§ استانبولی بوسفاهت شهری یاهجفی سویله بن شهرامینک هیچ یاقیشیق آلمایان بویانانی حقنده یکی استانبول والیهی سلیمان بک دیمشدرکه :

— بن استانبولک بر سفاهت شهری اولسنه بالطبع طرفدار دکلم . زیرا شهرک اکثر خلقی اوقدر درین بوسفات ایجریسنددرکه بونلره سفاهتدن بحث ایتک ، کندیلرله استهزا ایتکله مساویدر . غریک دائماً فنا احتیاداتی قبول ایتکله بورجلیمی یز ؟ شهره ثروت کتیرمک ایسته یورسه ق بوکا سفاهت محلیرنک تربیدی صورتیله دکلم ، قایرقلره اعمالا تخانه ل کشاد ایتک و موجود سفاتی بر درجه یه قدر آزالنقله موفق اولایله جکیز .

والی بک ، دالس صالونلرینه بر طاقیم اسافل ایله برابر بعض هائله قیزلرنک ده دوام ایتدکلرینی ، قیزلرک اخلاقی بوزیه لجه اولان بوکبی یرله دواملرینه مساعده ایتهمک ابویلرینه هاند اولدیفنی ده سویله یور .

والی بک ، شهرامینک سقیم فکرینه طرفدار اولامسی شایان شکراندر . فقط اخلاق و آداب عمومیه نک محافظه سنی امر ایدن مواد قانونیه قارشیسندده وظیفه مانعی یالکنز ابویه تحمیل ایدوبده حکومتی مکلف طوتامق هیچ ده طوغرو اولماسه کرک !

مسلمانلرک مقداری : ۳۷۷ میلیونه

فرنک مورخلری و جغرافیاییلری مسلمانلرک عددینی کوسترمکه بک خواهشکر درلر . بونلرک ایچنده یر یوزنده کی مسلمانلرک عددینی ایکی یوز الی میلیوندن فضله کوسترنه هان هیچ تصادف ایدلر . حالبوکه اهل اسلامک عددی بوندن چوق فضله در . اخیراً (لوندرد) ده انتشار ایتکده اولان (اسلام مجموعیه سی) بونی موضوع بحث ایتش ویر یوزنده مسلمانلرک (۳۷۷) میلیونه بالغ اولدقلرینی کوسترمشدر . رفیقمنر دیورکه :

« هندستانده کائن (الله آباد) شهرنده کی مغایرمنر (سید مقبول احمد) اخیراً بزه هندستان اهالی اسلامیه سنک صوکی تحریر نفوسه نظرأ قاج میلیونه بالغ اولدقلرینی اخبار ایتشدر . ۱۹۱۱ دن ۱۹۲۱ سنه لری آره سنده هندستانک

قادی . بر آرز صوکره احتمالاً اوطاشلرده قیریه جق ، مسلمانلرک مقبرلری ده صلیبک آبالری آلتنده چکنه نه جکدر .

بولغارستانده هنوز مسلمانلر بولوندیفنی جهته بعض محله ده کی معابد اسلامیه ده موجودیتلرینی محافظه ایدیور . فقط بولغار حکومتی وبلدیله یی جاده لر آجق بهانه سیله برر برر جامعلری ییقمقدن کری طورمایور .

صربستانه کلنجه اوده اسلایا ایتدیکی مسلمان مملکتلرنده کی جوامع شریفه یی هدم ایدیور . اخیراً صربلر اسکوبده بورمالی جامع شریفی ده خاک ایله یکسان ایتشلردر . (۴۴۲) سنه ک بر اسلام معبدی اولان بو جامع شریفک هدی حقنده اسکوبده منتشر (رادیقال) فرقه سنک ناشرافتکاری (سلوبودا) غزته سی دیورکه : « آرتق قارشیمزده اسکوب مفکوره سی نامنه بر قبالتی تشکیل ایدن نخته قولبه ییقیلور . »

اسکوبده منتشر (حق) رفیقمنر ایسه صرب غزته سنک اظهار شادمانی ایله بن مذکور بندندن بحث ایدره ک :

« بوجامع اسکوب مفکوره سی تهزیل دکلم ، بلکه ده مملکتیزک مساوات و سربلسینی اعلان و اعلا ایدردی . فقط بومملکتده مفکوره لر اگر معبد ییققدن عبارت ایسه بزه ده ، ییقانلرده وای ! » دیور .

(حق) رفیقمنر بوحادثیه تخصیص ایتدیکی بندک دیگر قسمنده ده : « حتی از مکه جایشانلرک جامعه توجیه ایدیلن قهار کوسکی ضربلری امیزکه بوراده یاشایان بر میلیون مسلمانک قلبکانه برر برر اورا جقدر . » دیمکده در . کورولورکه هر طرفده مسلمانلرک معبدلری ، مقدساتلری الیم بحر انلر یکدیور . همان الله مسلمانلره آچیسوندده اولنری بوسبوتون اقراض واضمحلالدن نورتارسون .

دانس آفتکله مرهک نتیجه لری

بک اوغلنده کی دانس صفاری آرتیق ناخوش نتیجه ل ویرمه باشلادی . بو هفته بر دانس صالوننده بر قادی یوزندن ظهوره کلن قاوغا بویویه رک یوزلجه کیسه لری بر برینه دوشورمشدر . قناری توتسوله دکدن صوکره ابرکنج ارمنینک دالس ایتدیکی قادینی بر موسوی کنجی قولندن طوته رق دانسه قالدیرمق ایسته مش ، منازعه بورادن چیقمش ، اوراده بولونانلرکی طرف تشکیل ایتشلر ، یکدیگرینه صاه یروب دورمشلر .

معلومیه ، دانس صالوننده جنس و مذهب فرقی قانقار . تورک و مسلمان اولسون روم و ارمنی اولسون ، یا خود فرنک و یهودی اولسون هر هانگی بر ارکک بکندیکی بر قادینی — او قادین ایست تورک و مسلمان اولسون ، ایست روم و ارمنی ، ایست فرنک و یهودی — قولنه طاقارق اورتایه چیقار ، برلکده دالس ایدرلر . بو یرلرده جاری اولان عصری معاشرت اقتضاسی اولق اوزره هر قادین — جلس و مذهبی نه اولورسه اولسون — هر هانگی بر ارککک تکلیفی قبول ایتک مجبوریست مدینه سنده در ! هر هانگی بر ارککک تکلیفی رد ایدن قادین نزاکتیزلکله ، قبالقله تعیب اولنور . اوراده اویله آدمیر اولورکه قاریسنک ، یا خود همشیره سنک هر هانگی بر ارککک قولری آره سنده دالس ایتدیکنی سیر ایدرده کیفله لیر . حاصلی دانس دینلن شی ، بر نوع بین الملل قیزیل باشقدر . دانس صالونلرینک ایچ ایچ قاپورلی ده وارمش . ضابطه بو ایچ ایچ قاپورلی قاپاندره جقمش . بلایدو شرط غریجیلر آفتلرک الک مدهنی واک لجیمی اولان بو آفتی ده مملکتیزه صوقدیلر . الله اولنری بو یوله حشر و لشر ایلسون .

بر طرفده ارمنیلر ، بر طرفده یهودیلر ... ایش بویومش . اوراده بولونان تورکلرک بر قسمی ارمنیلر طرفی ، بر قسمی ده یهودیلرک طرفی التزام ایلمش . فتان قادینلرک بر قسمی قورقورلندن کوشیه سینمش ، بر قسمی ده فریاده باشلامشلر . جاملر قیریلش . پولیسر کلش . قاوغالر سو قانقلره قدر طاشمش . امین افندی نامنده بر سرخوش جاده ده بر قیزی قووالامش . قیز